

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Naši delavci.

Od časa do časa se kakor blisk izza daljnih gorá prikazuje pošast bodoče socialne revolucije, delavskega vprašanja, poravnania med delom in kapitalom — ali kakor so se uže drugače še izbrale fraze za nekaj, kar čutimo da bode ob svojem času črez svet prišlo, a čemur ne znamo pravega pomena niti teka. Taki bliski, oznanjevalci še daljne vihre, so se prikazali v krvavi parizki komuni predlanskega leta, v separatističnih uporih južnošpanjskih pomorskih mest ter v raznih delavskih hrupih in malih uporih po skoro vseh večjih, vzlasti obrtnijskih mestih. V Avstriji so delavci, t. j. ena frakcija, izročili veliko spomenico državnemu zboru, v kateri zahtevajo svoje delavske komore in zástope.

Pri nas med Slovenci malo čutimo, da kako delavsko vprašanje sploh je. Ker pri nas nij velicnih fabrik in industrijskih podjetij, rekli bi skoro, da mi delavskega vprašanja niti ne poznamo in ne vemo, ali bode kako naredilo se. Pač lahko nastanejo in bodo skoro gotovo agrarne krize, vprašanje poljskega delavca — ali kako, tega ne more z gotovostjo še noben znatelj socialne vedi razložiti. Kolikor se je pa po naših mestih dozda od posameznih fantostov poskušalo na umeteljen način naše delavce podpihati in jih po socialno-demokratičnih društvih v veliki vesvoljni organizem vplesti, kolikor se je skušalo z napravljajem „strajkov“ duha upornosti v delavskih krogih buditi — vse je naredilo fjaško. V Mariboru, v Trstu in v Ljubljani nij bilo socialističnim rogoviležem mogoče svojih namenov doseči. Društva so razpala in razpadajo, mojstri in podjetniki imajo več delavcev na izbiranje nego dela, in ščuvaji so izgubili precej poguma.

Le tam in le v onih društvih so si delavci opomogli in po potu asocijacije dobro napredujejo, kjer so se zedinili na Schulze-Delitschevem načelu: pomagaj si sam. Socialni demokrati, ki terjajo pomoč in še več, propadajo v naših krajih s svojimi društvih. Tako je na primer v Ljubljani „delavsko bolezensko društvo“ (predsednik žurnalist A. Arko, namestnik mizar Harisch, in kasir gostilničar Grčar), ki ima uže nad 300 udov, kateri vplačujejo po 15 kr. na teden, a v boleznih dobivajo zdatne podpore. Letos je izplačalo to društvo nad 2000 gld. na 100 osob in kakor čujemo ima okolo 1000 gld. gotovine. To je nekaj reelnega pametnega ter naši mojstri in gospodarji, kakor tudi podjetniki bi dobro storili, da bi svojim ljudem svetovali ali jih celo prisilili v to društvo stopiti in se za čas sile zavarovati. To je tem boljše potrebno, ker so nekateri

začeli zopet s socialno demokracijo med delavci rovat.

Razen tega namreč, kar iz delavskih krogov čujemo, brali smo tudi te dni v nekem nemškem delavskem listu smešno visokoleteče napovedi od „wir Laibacher Arbeiter“ — na konci sestavka pa je podpisan krojač Kunc, človeček, ki bi rad upihal ogenj tam, kjer požara ne trebamo in ki si neumorno trudi škodovati onemu društvu, ki nij social-demokratično, nego naslonjeno na zdrava načela samopomaganja. Priporočamo, vse delavce pred tem agitatorjem svariti, delavci sami pa naj mu prepovedó social-demokratovati v imenu: „wir Laibacher Arbeiter“.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. marca.

V *državnem zboru* je bila v ponedeljek konfesionalna postava o urejenji vnanjih razmer v tretjem branji sprejeta. Torej kadar jo potrdi še gospodska zbornica, sankcioniral jo bode cesar, in potlej bo postava, kateri je vsak pokorščine dolžen, naj Pij kolne ali blagoslovi. — Južni Tirolci so izročili nasvet, naj se za nje poseben deželni zbor naredi.

Generalna debata se je 16. t. m. začela o urejenji doneskov v religijski fond. Oglašilo se je 25 govornikov, vsi proti postavi. Govorili so Meznik, Hohenwart, Pflügel, Vitezič, Veber, Dipauli in Bärnfeind, potem se je sprejel konec debate. Denes je nadaljevanje.

Pravosodni *minister* Glaser je dobil v odseku za posvetovanje tiskovnega zakona udarec s tem, da so se vsi udje, celo topli vladni privrženci pritožili, kako prevečkrat se upotrebljuje pri konfiskacijah objektivno postopanje.

Česka „Politik“ svetuje, naj izstopijo opozicijonanci iz državnega zbora. Bolje bi morda bilo v današnjih časih, da svetuje svojim rojakom, naj še oni vstopijo.

Tirolski Italijani so, kakor je bilo v našem listu obširno povedano in uže večkrat ponavljano, izročili državnemu zboru svojo narodno željo, administrativno ločiti se od nemških Tirolcev. Oficijozni „Fremdenblatt“ pa pravi, da vlada v to ne bode dovolila, ker mora Tirolsko celo ostati. Tako si bode s svojo nepravilnostjo ustavoverna stranka novih protivnikov napravila.

Vnanje države.

Bonapartisti so v Girondi postavili za kandidata generala Betrandi. Ta je sin tistega, ki je Napoleona I. spremljal na St. Heleno. Ime tega kandidata je bilo svoje dni na Francoskem zelo popularno, pa vendar teško, da bi zmagal.

Don Karlosova armada je dobila, kakor se piše, pomoči. General Saballs ji je pripeljal 5000 mož. Pod poveljništvom pretendentovim so zdaj oddelki pred Bilbao, marquis de Valdespina vodi bombardiranje proti omenjenemu mestu. — Serannova armada šteje 34.000 mož in 90 kanonov, kar-

listovska 35.000 mož. General Loma se pripravlja, da Karliste napade.

Da *pruski* kralj tako dolgo nij potrdil postave o civilnem zakonu, to je dalo ultramontancem povod pisati, da ima pobožna svojat na pruskem dvoru veliko moč. Kralj je zdaj postavu potrdil. Imel jo je pri sebi samo eno popoldne.

Turška vlada je egiptovskemu namestnemu kralju izročila nove in določne instrukcije, po katerih se ima informirati društvo sueškega prekopa. Te instrukcije dajeje društvu več svobode nego je je imelo dozda.

Dopisi.

Z Dunaja 15. marca. [Izv. dopis].

Prav lepa je misel tukajšnjih študentov, narodne poslance tu v tujini počastiti z večerno veselico. Napravila se je ena, in ker je toliko lepo in v občno zadovoljnost izvršila se, osnoval je odbor našega društva Slovenije, ki je za nekaj časa sem prav marljiv, včeraj 14. t. m. drugo, ki je bila prvič veliko več obiskovana, in drugič posebno važna zaradi pohoda drž. zastopnikov Dalmatincev in precejšnjega broja dijakov Jugoslovanov. Veseli smo bili tudi videti našega pesnika g. Stritarja, ki je bil navzoč in sicer s svojo soprogo. — Velika dvorana bila je polna mladih mož in mladeničev, in zraven poslancev tudi starših mož, med katerimi dr. Pogachnik, dr. Dular in drugi tu živeči Slovenci. Dr. Razlag je bil z viharimi „živio“-klici sprejet. Pevci so dobro peli, posebno kore z brenčečimi glasovi. Predsednik društva g. Schreiner pozdravi došle goste poslance in neposlance, opominja na odločno držanje slovenskih poslancev v cerkvenih vprašanjih, kliče dr. Montiju in Dalmatincem srčno „dobro došli“ in prečita telegram, po katerem tudi vabljeni dr. Vošnjak pozdrav kliče slovenski mladini iz domovine, kamor se je za ene dni odpeljal. „Živili!“ zagrmí po dvorani na predsednikove besede. Sledile so potem napitnice in odgovarjalo se je. Med slovenskimi napitnicami bila je najlepša pravoslovca g. Tavčarja, ki je, omenjajoč slovensko zgodovino in jasneje položaje v sedanjosti napil slednjič dr. Razlagu. Burni in gromoviti živio! Gosp. dr. Razlag odgovarja v večjem govoru kazaje nam, da se boj ne bje samo za cerkvene reči, nego i za ustavno svedobno življenje nasproti absolutizmu. Omenja one glasove iz slovenske domovine, ki terjajo, da bi se slovenski poslanci potegovali za absolutizem. Govoril je potem tudi poslanec g. dr. Monti in njegov govor nij bil samo dolg, nego i jedernat. Mirno in jasno je mož črtal pot, po katerem mora Jugoslovanstvo hoditi v zdajšnjem položaji. Razkosani v Cis- in Translajtanijo, boreči se proti dvema ali celo tremi sovražnik, moramo najpopreje nadvladati nad temi,

se zedinili, kot mali narodiči in tako pot krčiti bodočnosti, katere sicer nobeden nas ne bode doživel, katero pa Monti vidi smešno in sijajno. Zahvalnje se za prijazno slovensko gostoljubje, ter ljubav med študenti Jugoslavije mu je porok, da bodo ti mladi moške tudi v starejši dobi stali kot prijatelji boritelji za ideale mladosti. Sobana je bila dolga in da se je boljše slisalo, obstopili smo vsi kakor se je dalo mizo gospodov poslancev, in bilo je tudi navdušenje zelo veliko in klici gromoviti. —

Govoril je potem tudi g. Nabergoj, ki se je vsem prav priljubil, bil je srčno sprejet, kar ga je pa še posebno priljubilo dijakom, je bil njegov večerajnji od svobode in poštenosti navdihnen govor.

Eden za drugim so nastopali potem govorniki, Dalmatinci in Hrvati; naglaševala se je potreba mejsobne ljubavi.

Okolo 1 čez polnoč smo imeli čas pogledati na uro, razšli smo se, za slovo vzešši še Razlagove besede, ki nam je nalagal učiti se drugih slovanskih jezikov, posebno hrvaščine, ker prej ali slej bode naš pismeni jezik morda srbsko-hrvatski.

Iz Senožec 14. marca. [Izv. dop.] (Fanatizem; klerikalni vollici; „schwindel“ in njegovi nasledki). Zadnji dopis iz Senožec v „Slov. Narodu“ je tukajšnje tako zvane klerikalce, kot rovarje pri zadnjih obč. volitvah na jako občutljivem mestu prijel. Ne morejo si kaj, da ne bi na ljudi naše stranke, kjer in kakor morejo izlivali svojega srda. Med vsemi se pak najbolj odlikuje tukajšnji „dozdevni Sanitätsrath.“ Nedavno je neko osobo v v pričo mnogo občinstva brez najmanjšega uzroka tako-le traktiral: du bist ein Narr! ich kann dir factisch beweisen, dass du ein Narr bist! itd. K sreči je takrat naletel na tako hladnokrvnega človeka, sicer bi bil imel priliko se pred sodnijo zagovarjati in svoj fanatizem v hladu premisljati. Ta človek, ki je iz Pulja v Istri kot doslužen „Marine-Arzt“ sem prišel, meni, ka bode zdaj vse nas Senožecane spravil pod „soldaški komando“ — od katerega ve toliko povedati. — Čakajte malo gospodine! uže zdaj vam lahko zagotovimo, da to ne bode tako, kot si vi v vaši strasti domisljate. Kar govorite o značaji ljudij, je ravno na Vas obrneno — pravo zadeto.

Uže več dnij se pri tukajšnji c. k. preiskovalni sodnji preiskujejo pooblastilni falsifikati, ki so se rabili pri poslednjih občinskih volitvah od klerikalne stranke. Uže je bilo več priči zaslišanih in ena od teh v zaporu pridržana. Stvar bode imela za naše protivnike jako slabe posledke. Začel se je spolnovati pregovor: Kdor drugemu jamo koplje, sam va-njo páde. Enako se je zgodilo i njim. O tej zanimivej pravdi vam pišem drugikrat obširniše. (Prosim. Ur.)

Iz Proseka pri Trstu 11. marca. [Izvirni dopis]. Kako potrpežljiva duša je vendar Slovan! — Nij dovolj, da nas okoličane tlači tržaški magistrat po svojih slovenožeročih pašah in vlada sè svojo vedno prezirnostjo — še celo druge družbe se predrznejo nas v nemar puščati.

Vprašamo: Zakaj južna železnica postavlja v čisto slovenske kraje — uradnike, ki slovenskega čisto nič ne razumejo? Saj dobro vemo, da slovenščine zmožnih jih

mного ima, pa jih menda nalašč, stavi na nemške in magjarske meje.

Naša železniška postaja „Proseko“ na primer ima dva uradnika, a z nobenim nijsi Slovanec v stanu se sporazumeti najmanjše stvari, ker slovenskega čisto nič ne znata, — nego le švabski. Slavna direkcija južne železnice, bi morala vendar malo obzira na naše slovenske trgovce in potnike imeti, če uže ne iz dostojnosti in pravičnosti, vsaj iz lastnega dobička. V tem naj bi eden naših poslancev interpelacijo na vlado stavil, ker je gotovo po vsej progi enako.

Z Goriškega 13. marca. [Izvirni dopis]. V svojem zadnjem občnem zboru je napravilo klerikalno politično društvo „Gorica“ peticijo do visokega c. k. ministerstva, naj bi v Gorici slovensko izobraževališče za učiteljice sè slovensko vadnico vred ustanoviti blagovolilo. — Žal mi je, da se nij kaj takega tudi v „Sočinem“ zboru naredilo, ker sodim, po razpravi, katero v časnikih čitam, da je ta stvar silno važna za omiko ljudstva. S takimi peticijami si dela vsako društvo reklamo. — Kaj pomaga govoriti „za omiko“ ako ne delamo za-njo, in se na oglašamo.

V tisti razpravi čitam, da imajo goriški Slovenci samo dve dekliški šoli, eno v Tolminu, drugo v Kobaridu na Tolminskem. Torej obe v tistem šolskem okraji, kjer je za okrajnega šolskega nadzornika kaplan g. Šnidaršič. V drugih okrajih pa nič.

To me zopet žali. V gorah so znali napraviti dekliške šole, okolo Gorice pa ne. In vendar bi pri Gorici take slovenske šole boljše potrebovali, ko v gorah. Kdor je hitrejši, ta kaj doseže; počasnež pak vse zamudi.

Nek „Sočan“.

Iz Motnika 14. marca. [Izv. dop.] Motnik dobi vendar šolo, katere uže tako dolgo želi. Temu se imamo zahvaliti posebno okrajnemu šolskemu svetu. Zdaj nij drugače, Motničani morajo skrbeti, da dobodo šolsko poslopje, naj je uže sezidajo, ali pa kako staro v najem vzmó. Kakor se meni zdi, bi bilo poslednje bolj pametno. Ognili bi se na ta način veliko stroškov; med tem pa bi si pripravili kamenja, lesa in drugega gradiva. Upam, da bo vse to dobro vodil naš župan, ki je za napredek vnet mož. Vi pa, Motničani, se ne ustrašite truda in nasprotnikov. Vsaka dobra stvar terja veliko truda, vsaka dobra stvar ima brezštevilno nasprotnikov. — Kakor slišim, bodo tudi v bližnjem Špitaliči začeli šolo zidati. Posebno okrajni glavar se poteguje za to; mi smo mu zato hvaležni — a politikov bo potlej več, ko bodo kmetje znali čitati. Špitalička duhovnija ima nad 1200 duš, koliko otrok je torej brez poduka! Koliko jih mora v nevednosti vzrasti, da jim potlej drugi očitajo, da so tam doma, kjer krave skozi okno gledajo. Fajmošter bi rad sedanji farovž podrl in družega sezidal, seveda s krvavo pridobljenimi krajcarji svojih vernih ovac. Toda te ovce so tako pametne, da mu ne pusté zidati, češ, da ima lepše stanovališče, kakor kateri si bodi izmed kmetov. Rajši bodo šolo zidali, ter na ta način skrbeli za odgojo svojih otrok, ne pa za mehkužnost duhovnega pastirja.

Iz Grajske vasi 12. marca. [Izv. dopis.] V šte. 9. letošnjega „Slov. G.“ hvali nam dobro znana osoba našega župnika Stvarnika. On pravi v tem dopisu: naš od vseh poštenih farmanov spoštovani g. župnik,

ki že 28. leto tukaj duhovno službo opravljajo. . . .“ Ne vem pa kaj on misli z besedo „pošteni farmani,“ mar mežnarje in cekmoštre, pa še ti ga vsi tako zelo ne spoštujejo. Da uže 28. leto tukaj božjo službo opravlja, je žalibog resnica; mi pa rečemo, da uže 28. leto imamo pri nas župnika, ki se je za nas prav malo brigal. Rad bi pa videl naš g. župnik, ko bi vsi mi narodnjaki križani bili, ker on se čudno jezi, da ljudstvo več zna, ko hruške peči. Kar se tiče tam omenjene listnice, smem g. dopisnika imenovati poročevalca neresnice, ker sem zanesljivo zvedel, da nij bila tako pisana, kakor jo je on priobčil. Če je pa faran od g. župnika javno „slab kristjan“ imenovan, kaj za cerkev storil, in mu je on potem osebno očital, „da mu je to za pokoro dano“, bode vsakdo lahko presodil, kateri je boljši kristjan: mar ta, ki je za cerkev res kaj storil in žrtvoval, ali pa župnik, ki mu je še javno oponašal, da mu je „za pokoro dano“, in tedaj bi imeli drugi gospodje duhovni celo svoje življenje pokoro, če tudi naš „od vseh poštenih farmanov spoštovani g. župnik“ ne. Da pa „vera peša“ in da je tega pri nas le nestrpni g. župnik kriv, a ne dopisnik brezimne listnice, imamo dovolj dokazov. N. pr. v Grajski vasi je podružnica Gomilske fare. Lansko leto so tu (v Gr. v.) delali novo streho, nov stolp in povprašajte g. dopisnik, kdo je bil pri tej stavbi nasprotnik? Edini g. župnik in sicer velik nasprotnik ter obrekovalce podvzetnikov in žrtvovalcev, in pri tem mu je ministriral prav njegov brat, kateri je pred več leti kot odpuščen učitelj sem prišel, da zdaj župniku vse donaša, kar se godi v fari njegovih ovčic, in zadnjo jesen se nam je še ta fajmoštrov brat vrnil proti volji krajnega šolskega sveta za začasnega učitelja na tukajšnji narodni šoli. — A naš stolp je dočelan kljub vašemu prizadevanji.

Končno še eno. Te dni je tukaj umrl kmet, posestnik, ter zapustil edinega dediča, sina uže odraslega in tudi nekaj premoženja. Ko sin umrlega očeta v farovž vprašat gre, kdaj bode treba mrliča prinesiti, ga naš „spoštovani“ g. župnik, predno mu kaj pové, vpraša: „Kdaj boš pa plačal?“ Ta mu odgovori, da predno bo oče zagrnjen v zemljo, bo on prišel ter poplačal pogrebščino. Kaj pravite takim „dušnim pastirjem?“ Kaj se pogrebščina ne da drugače izterjati, nego v solzah ostalih uže naprej?!

Sè sladke gore na slov. Štajerskem 14. marca. [Izv. dopis]. Sladka gora je spadala k občini v Lemberg; toda nekemu občinskemu pisarju to nij bilo po volji in preskrbel je baje samolastno pri deželnem odboru premembo imena tako, da se sedaj imenuje občina sladkogorska. To je bil uzrok nastajočih preprirov oboje-stranskih posestnikov in svet pripoveduje, da omenjeni pisar mojstersko ume ogenj nemira podpihovati in prepri vzdržavati. To je zlasti pokazal letos pri volitvi občinskega zastopa, katero je vodil on in kaplan; (kdo se bo neki postavnih določeb držal?). Posrečilo se je tema dvema, da so volilci po njihovej volji volili in v odbor volili svoje mameluke iz Sladke gore in okolice med tem pa so tržane iz Lemberga popolnem odstranili. Ako baš se je zoper volitev vložila pritožba, vendar to nikakor ne moti novo izvoljenega odbora z županom vred posel prevzeti in se

prav po pravničarsko znamenito pokazati s tem, da hočejo odpraviti šolo v trgu Lemberg, katero je pred kratkim c. kr. dež. šolski svet zopet ustanovil. Občinski odbor se upira okrajnemu in deželnemu šolskemu svetu. Toliko bolj se mora vsak čuditi takemu početju, ker se je dotični protizakonski sklep odbora predložil okrajnemu glavarstvu, da se občinsko zastopništvo ne odpravi, ker se je tudi, kakor povedano, zoper veljavo volitve vložila pritožba. Radovedni smo, bode-li tukaj zmagala samovoljna „pravničarska“ svojat, ali pa se bode zadostilo zakonitim upravnim uredbam.

Iz Zagreba 15. marca [Izv. dop.] Med ogerskimi ministri prosečimi kralja za odpust, je tudi naš minister „dobra dušica“ grof Petar Pejačević. On bi bil moral sicer uže tačas odstopiti, ko je Vakanovič odstopil. Z odstopom Vakanovičevim prišla je namreč na vlado narodna stranka, katero je prej tudi Pejačević preganjal, obveljal je sistem, kateremu se je bil prej tudi Pejačević upiral. Kljub temu je pa Pejačević vendar ministersko stolico pod soboj obdržal. Szlavy je dejal, da je tako dobra dušica, da ne bode ničesa pokvaril. In to se je tudi na njegovo poštenje in na našo srečo obistnilo. Sedaj je sam prosil odpusta. Mi se nadejamo, da bo kralj njegovo prošnjo uvažil in uslišal. Kdo bo naš prihodnji minister? Bil ta, ali bil oni, kdor koli bode, bo imenovan na poprejšnje zaslišanje bana Mažuraniča. Kot govorico registrujem, da se kot ministerski kandidat zopet Jovan Živković imenuje. Na njegovo mesto, kot predstojnik vladnega oddelka za politično upravo, bi pa potem baje Vončina, sedanji mestni župan stopil. Kakor sem rekel, je vse to denes samo še govorica, ki pa ima veliko verjetnosti v sebi. — Najnovejše vesti iz Budim-Pešte potrjujejo mnenje tamošnjega Vašega dopisnika, da iz ministerstva koalicije ne bo nič. Če bi pa vendar, kar nij verjetno, do ministerstva koaliranih vodjev saborskih strank prišlo, se tako ministerstvo pač ne bi dolgo vzdržati moglo. Levičar Tisza je kralju baje revizije „ausgleicha“ leta 1867 nasvetoval. Nasledek tega njegovega nasveta je, da se je iz kombinacije izpustil. Do leta 1877 se na „ausgleichu“ nič premenjati neče, in do tega časa vendar nij več tako dolgo da opozicija potrpeti ne bi mogla. Mažuranič je še zmirom v Budim-Pešti, ter se tudi poprej od tam vrnil ne bode, predno se novo ministerstvo ne bode postavilo. Naši Rauchovci jemljó ta mogoči slučaj v poštev svojih spekulacij, da bo Lonyay zopet ogerski ministerpredsednik postal. To bi bila zopet voda na njihov mlin. Da poleg Lonyaya Mažuranič ne bi mogel ban ostati, to je gotovo, še bolj gotovo je pa to, da bi Lonyay na Mažuraničevo mesto kakega Rauchovca, če ne celo Raucha samega postavil. Iz prvega je ogerska kriza naše občinstvo malo zanimala, sedaj pa, ko se čuje, da je Lonyay zopet svojo glavo vzdiguje, je zanimanje splošno postalo. Vsak drugi bi nam bil kot ogerski minister-predsednik ljubši nego Lonyay. Čuje se sicer, da ga tudi na Ogerskem in zlasti na dvoru ne marajo, vendar bi se pa za silo in v zadregi v katerej je denes politična situacija na Ogerskem, akceptovati mogel. Rauchovci pravijo, da razen Lonyaya ga nij denes moža na Ogerskem ki bi mogel vlado sestaviti. Morebiti pa imajo Rauchovci

prav. — Zakon našega sabora o delbi zadrug je od kralja potrjen.

Domače stvari.

— (Kako nekateri duhovniki lo-povsko zoper nas) agitirajo, kaže sledeči dopis, ki ga je dobila naša administracija: „Kompolje, fara Dobropoljska, pošta Velike Lašče 13. marca. Jest Janez Pirc pišem narodni tiskarni v Tavčerjevi hiši, de jest, ki sem bil naroču „Slovenski tednik“ za pol leta, taku sim želu še za naprej naročit ga. In mi je prav dapadu, al za naprej ga ne bom več naroču, zakaj ne, za tistu ne, kir so mi gaspud fajmoštr prav zlo to branje preklicali. Sa me paklicali gor v farovš in sa me prav grozno šinfali, ker „Slavenski tednik“ berem. Sa rekli, „Slovenski Narod“ in „Slavenski tednik“, tiga ne brat. Če boš ta strup brav, taku te bom vun iz katolške vere spisal. Jest tacega ne odvežem od grejhu, kateri „Slovenski tednik“ bere. Raji „Slovenca“ ali „Danico“. Jest sem pa reku, saj tacga ni nič notri pisanu, de b ne smu brat. Notri je le pisanu, kaj jima zana cejna žitu, al pa kaj se kaj novga zgadi pa svejti. Pa to mi se nerbl dapade. Tudi sa loterijske številke, tu žiher berem. Vse glih gá ne smem več brat.“ To je pismo, ki gotovo nij bilo namenjeno, da se tiska, a natisnemo ga tudi v nevarnost, da bo zdaj dotični fanatikiar kmeta zopet insultiral, — ker je to zopet eklatanten dokaz, kako nesramno nekateri duhovniki „vero“ in cerkev zlorabijo, da naivne kmete sleparijo in od branja odvračajo. Kdo pameten ne bi glasoval za konfesionalne postave, ki bodo tem omikosovražnim duhovnikom vendar nekoliko arogance, prevzetnosti in nevredne gospodoželjnosti odvzele, — ako take reči pozna in ve.

— („Novice“ vendar enkrat hvallijo) „Mladoslavence“. V zadnjem listu pišejo, da je g. dr. Razlag v državnem zboru rekel, da bodo v petih letih na Slovenskem sami Mladoslavenci. Iz stenografičnih zapisov je sicer razvidno, da dr. Razlag tega nij rekel, nego le, da bode tudi v naši deželi cerkveni in državni red triumfoval, predno pet let preteče; torej „Novice“ same priznavajo, da skrbijo Mladoslavenci za red v cerkvi in v državi; Staroslavenci pa po takem za nered, kar je nam uže dobro znano. — Brencelj II. pa si pomaga z lažmi, kakor če ne bi ne slovenski, ne nemški znal brati. „Mundus vult decipi ergo decipiatur.“

— (C. kr. zdravstveno svetovastvo) za Kranjsko je izvolilo g. dr. Stöckla za predsednika in dr. Schiffrá za podpredsednika.

— (Društvo kranjskih zdravnikov) je poslalo prof. Hyrtlu na Dunaj slovesno priznavno adreso.

— (Zbor kranjskih zdravnikov) je v soboto. Na vrsti so stanovski interesi. Želi se, da se zdravniki tudi z dežele mnogoštevilno udeležé.

— (V vsih ljubljanskih šolah) neha prvi semester pred veliko nočjo. Učenci bodo dobili spričevalo za prvi semester.

— (Čitalnica v Kamniku) napravi 19. t. m. „besedo“ s predstavljanjem igre „Graščak in oskrbnik“, potem tombolo. Vsi častiti društveniki se uljudno vabijo. Začetek ob 1/2 8 uri zvečer. Odbor.

— (Štirindvajseta predstava) slovenska bo denes v sredo 18. marca. Igrala se bode nova veseloigra „Theodolinda“ in priljubljeni dve opereti „Maščevalce“ in „Skrivnost ljubezni“. Ker je ta predstava predzadnja, se nadejamo, da bode dobro obiskana in ustrezala posebno prijateljem petja.

— (C. k. ljubljansko deželno sodišče) je po dvadnevem obravnavanju, obsodilo zarad zločinstva tatvine po §§. 171, 173 in 174, in zarad zločinstva javne posilnosti po §. 81 k. z. Janeza Abeta, po domače Mačka iz Trzina na sedem let teške ječe in njegovega tovariša Jakob Wilfana, po domače Srov, zarad zločinstva tatvine na pet let teške ječe. Kradla sta ta možakarja v zvezi z še drugim neznanim tatovom po raznih krajih, tako pri trgovci Krisperju v Kranji, pri kaplanu Staretu v Št. Vidu pri Ljubljani itd. Kar se tiče blaga, nijsta bila zbirljiva, zlato, srebro, sukneno blago, krave itd. Pri obravnavi sta oba tajila in bila čisto nedolžna. V preiskavnem zaporu sta bila oba 23 mesecev. Oba sta zoper obsodbo napovedala priziv na višjo sodnijo v Gradci. —o—

— (Lov) na race in druge povodnje tiče, je kar je sneg padel v ljubljanski okolici posebno izdaten. —o—

— (Nova knjižica) izide te dni iz tiskarne družbe sv. Mohorja. Imenuje se „Snopek slovenskih pripovedek iz Motnika“.

— (Umrli) je v Motniku nekdanji župan, ki je uže dvajset let županoval. On je bil velik prijatelj okrajnega predstojnika, katerega je vselej volil, kadar ga je mogel. Nemškega nij znal, vendar je rad podpisal „durh müh“.

— (Davek na brado.) Po Izanskem pri Ljubljani se od klerikalne strani med kmete trosi vest, da bo moral vsak kmetski fant, ki brke nosi, pet goldinarjev davka plačati. — To je prav enako načinu, kako neki popi proti konfesionalnim postavam agitirajo. Neumen kmet se da povsod preplahtati, pameten kmet pa uže ve, kaj je sleparija. —o—

Razne vesti.

* (Zima na Laškem.) Z Laškega se na Dunaj telegrafira, da so vse laške gore s snegom pokrite, in da se je spomlad morala umekniti, ker se je zima povrnila. Sneg, dež, toča, vse to leti drugo za drugim na zemljo, kjer pomaranče in citrone zore.

* (Devetkrat morilka.) V Peterburgu je bila 28. februarja preiskava proti štirinajstletni deklici, ki je v Gačinovem odgojevališči služila ter devet otrok umorila. Štirin je dva prsta v usta potiskala, ter jih zadušila, enega je v škafu potopila, enemu pa se sekuro glavo odsekala. Zadnji zločin je odkril vse druge umore. Tudi neko mačko je ubila, neko kravo pa zastrupila. Govorila je s sodnikom mirno, odkritosrčno, in se je tu pa tam smejala. Posebno ji je dopalo, pravi, ko je gledala mehurčke, ki so iz škafa leteli, v kateri je otrokovo glavo držala. Zvedenci so izpoznali, da je na duhu bolna, in so jo poslali v norišnico.

Tržna poročila.

Z Dunaja 14. marca. Sejm je bil zelo mlačen, ker pa se je malo žita pripeljalo, so se cene dobro držale. Pšenice se je prodalo komaj 25.000 colnih centov po cenah preteklega tedna; najboljša po 8 gl. 40 kr., najslabša po 7 gl. 85 kr. Rež so kupovali Ogri, dunajski mlinarji se pa nijso dosti

zmenili za njo. Najlepša je bila po 5 gl. 30 kr. Ječmen je imel malo kupcev, pa je vendar za 5 kr. poskočil. Bil je po 5 gl. 15 do 20 kr. Koruza se po navadnih cenah zelo kupuje. Oves se je pa zelo podražil, da je bil po 5 gl. 45 do 50 kr. dunajski cent. Po moki se je neki popraščevalo, pa ne dosti. Iz Buda-Pešte 14. marca. Kupci niso bili nič prav dobre volje, zato je pšenica zgubila proti koncu tedna 10—15 kr. in so je komaj 80.000 centov prodali. Reži se je prodalo samo 8000 vaganov, pa je še ta za 10 kr. padla. Ravno tako je imel ječmen slab trg. 10.000 vaganov se ga je prodalo in je tudi za 10 kr. padel. Koruza je padla za 5—8 kr., in so je 10.000 centov prodali. Oves pa se je za 6—8 kr. pri vaganu podražil. Prodali so ga 15.000 vag. Prosa se je 1000 vaganov prodalo po 5 gl. 7 kr. Pšeno je bilo po 8 gl. 50 kr. col. cent. Prav veliko se kupuje krompirja in je najdražji po 3 gl. d. cent, izpod 2 gl. 85 kr. se pa še ne dobó.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Izvrstna zdravilna hrana Revalesscière du Barry odstrani vse bolezni; namreč bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, navāl krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom kljubovale.

Spričevalo št. 73.621.

Na Dunaji, 1. februarja 1871.

Neskončna hvaležnost do Vas mi daje povod, Vam te vrstice pisati. Bil sem skozi štiri mesece od strašne nadehu trpinčen; nikdo mi nij mogel olajšanja dati, dokler nijsem na svet prijatelja Vaše izvrstne Revalesscière vzel, ki me je od tega zlega temeljito ozdravila.

Feliks baron pl. Clarov.

Spričevalo št. 65.715.

Paris, 11. aprila 1866.

Moj gospod! Moja hči, ki je izredno trpela, nij mogla prebavljati niti spati; nespečnost, slabost in nervozna razburjenost jo je prevladovala. Ona se nahajala celo dobro po čokoladi Revalesscière, ki jo je popolnem ozdravila, ima dober tek, dobro prebavljivost, pomirjene živce, zdravo spanje in trdno meso ter je zopet dobre volje.

H. de Montlouis.

Spričevalo št. 73.800.

Mohač, 20. decembra 1871.

Tri mesece sem Vašo slavnoznano „Revalesscière“ užival in po tem od večletne zlate žile ozdravel, ter sem to izvrstno sredstvo enemu svojih prijateljev v rabo pripočil. Prosim torej, da blagovolite takoj poslati 2 funtno škatlico za mojega prijatelja pod mojim Vam že znanim napisom po poštne podvzetji.

Z vsem spoštovanjem

Jož. Ulllein stavitelj.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Lubruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 17. marca.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gl. 65 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73 " 90 "
1860 drž. posojilo	103 " 50 "
Akcije narodne banke	970 " — "
Kreditne akcije	226 " — "
London	111 " 80 "
Napol.	8 " 90 "
C. k. cekini	— " — "
Srebro	166 " 20 "

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Tuji.

15. in 16. marca.

Evropa: Jesernik iz Zagreba. — Marcolini iz Segleda. — Malfatti iz Grada. — Felsenstein iz Gorice. — Rak iz Grada. — Fatol z Dunaja.

Pri Slonu: Mohorčič iz Trsta. — Kernl z Dunaja. — Petrocih iz Zemljina. — Wettman z Dunaja. — Starč iz Mengša. — Umek z Bleda. — Grof Barbo iz Rakovnika. — Gombač iz Sežane. — Cazafura iz Reke. — Stephani iz Frankfurta. — Žnidaršič iz Trsta. — Breineder iz Grada. — Grof Lichtenberg sè sinom iz Prapreč.

Pri Malič: Schmidt, Kretsant z Dunaja. — Pogačnik z Gorenjskega. — Potokar iz Ribnice. — Šusteršič iz Vidma. — Urbančič iz Preddvora. — Selder iz Grada. — Lumber Maria iz Zagreba. — Röttel iz Krškega. — Husk z Dunaja. — Zebal iz Škofje Loke. — Jenny iz Trsta. — Kren iz Kočevja. — Holzmann iz Beljaka. — Völk z Dunaja. Lembruck iz Rudolfovega.

Pri Zamorci: Menzinger iz Bleda. — Weigl iz Krakovega. — Rabič iz Gorenjskega.

Deželno gledališče v Ljubljani.

V sredo 18. marca 1874.

Maščevalec.

Komična opereta v 1 dejanji, poslovenil J. Cimperman, godba od M. J. Legouix-a.

Potem prvokrat:

Theodolinda.

Veseloigra v 1 dejanji, spisal J. B. pl. Schweitzer, poslovenil R. P.

Končno:

Skrivnost ljubezni.

Komična opereta v 1 dejanji od F. Gumberta, poslovenil J. Cimperman.

Prihodnja slovenska predstava bo v sredo (praznik) 25. marca 1874.

Pred sleparstvom se svari!

Med mnogimi naznanili, posebno za ure, merijo marsikateri na to, pokrajinske prebivalce preslepariti. Naj se vsak varuje z lastnega dobička takšne ure kupitii, za katere firma prodajalca ne dá dovoljne garancije. Pri meni kupljene ure se vsak čas ali izmenjajo ali nazaj vzemajo, **dokaz najstrogejšje solidnosti!**

Neverjetno, pa resnično!

Za 1 gl. 50 kr. in 1 gl. švicarska moderna porcelan-email-ura, z lepimi seljankami koristna za vboge in bogate, z enoletno garancijo.

Za 9, 10, in 11 gl. prava angleška, srebrna cilindrična ura, s čisto talmi-verižico, z medaljonom, etuijem, ključem in 5letnim garantilnim listom, in z rezervnim urnim steklom vred. Taiste krono-časomerne ure, najfinejše v ognji pozlačene samo 12 gl. 50 kr.

12 in 15 gl. velja praktična, dobra in čista remontoirna ura, tako zvana cesarska ura, ki je najboljšje delo, kar se more misliti; zdravnikom in p. duhovnikom itd. se te ure ne morejo dovolj priporočati, ker so očitni dokazi, da takšna trpežna ura niti za sekundo zaiti ne sme.

Za 15 in 18 gl. se dobijo moderne vojaške ure, lahke, lične, poleg tega jako elegantne in okusne, in kar je glavna reč, zelo natančno gredo in so po čudno niski ceni; k takej uri dobi vsaki imitirano srebrno urno verižico po modernem fazonu z ključem, etuijem, medaljonom in 5letnim garantilnim listom.

Samo 12 in 15 gl. srebrna cilindrična ura, s pravim zlatim obročem na skok, močnim kristalnim steklom, z verižico in medaljonom iz talmi-zlata in garantilnim listom vred.

Samo 15 ali 20 gl. prava angleška srebrna siderna ura, savoneto z dvojnimi pokrovom, najfinejše gravirana, s pravo talmi-zlato verižico in garantilnim listom vred.

Samo 13 gl. prava angleška, srebrna in v ognji pozlačena kronometer-ura z verižico, medaljonom iz talmi-zlata, usnjatim etuijem in garantilnim listom.

Samo 14 gl. taista, znamenito finejša, z orijentalčnim kašipotem.

Samo 16 ali 17 gl. prava angleška Prince of Wales-remontoarna ura, najmočnejšega obsega, s kristalnim steklom, kolesjem iz nikelnja v pravem, čistem talmi-zlatu: te ure imajo celo pred družimi to prednost, da se brez ključa navijajo; k takšnim uram dobi vsaki talmi-zlato verižico z medaljonom in garantilnim listom vred zastoj.

Samo 13 gl. prava angleška ura iz čistega talmi-zlata, cilindrična, nove fazone, z dvojnimi kristalnim steklom, in se tudi kolesje vidi, ko je zaprta, s talmi-zlato verižico, z medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 14 ali 17 gl. celo majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, s pravo talmi-zlato verižico okolo vrata in garantilnim listom vred.

Samo 18 in 20 gl. prava angleška najfinejša v ognji pozlačena srebrna kronometer-ura z dvojnimi pokrovom, najfinejše emailirana, s fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 18 ali 20 in 25 gl. najfinejša prava angleška siderna ura, na 15 rubinov, z najfinejšo verižico iz talmi-zlata, medaljonom, usnjatim etuijem in garantilnim listom vred.

Samo 20 in 25 gl. srebrna remontoarna ura, se brez ključa navija, s talmi-zlato verižico in medaljonom vred.

Samo 23, 25 in 27 gl. zlata ura za gospe z verižico, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 30, 35 in 40 gl. prava angleška srebrna remontoarna ura z dvojnimi pokrovom, garantovana in patentovana.

Samo 35, 45 in 50 gl. prava angleška zlata siderna ura s kristalnim steklom.

Samo 60, 75 in 100 gl. fina zlata remontoarna ura s kristalnim steklom, 105 in 115 gl. z dvojnimi steklom.

Samo 200—300 gl. pravi angleški kronometer, z remontoarom, dvojnimi pokrovom in kristalnim steklom.

Razen tega vse kje drugod ali od kogar drugega razglašene ure ceneje.

Delavnica za poprave ur.

Stare ure, večkrat dragi družinski spominki, se popravljajo in ponavljajo. Cena poprav s 5letno garancijo gl. 1¹/₂, gl. 3, 5 do 10 gl.

Pismena naročila

se na pošto povzetje ali pošiljatev zneska v 24 urah izvrše. Na posebno zahtevanje se pošiljajo tudi ure in verižice na povzetje na izbirko in se za neobdržano denar nazaj pošlje.

Moje cene so vedno nižje kakor najnižje povsod in jaz stojim s svojimi terjatvami na visočini časa.

Vsi, ki si nove ure naročiti želé,

Vsi, ki stare ure za nove zamenjati hočejo, so prošeni, se na mojo firmo obrniti.

Philipp Fromm,

Uhrenfabrikant, Rothenthurmstr. 9, Wien.

Naslov naj se dobro zapomni.

(50—3)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.